

STEENWERKSITE

Een schat onder een boom

Op 1 februari 1892 troffen landbouwer Jan De Wael en zijn zoon Alois op deze locatie een Romeinse muntschat aan tussen de wortels van een gerooide boom. Maar liefst 1527 zilveren munten waren er rond 268 na Christus aan de grond toevertrouwd. Ze getuigen van een diepe crisis waarin het Romeinse rijk op dat moment was beland. Zo'n 150 m verderop stond, nabij een oude weg, een indrukwekkend Romeins gebouw. Werd de schat verborgen door één van de bewoners? Of ging het om het spaargeld van een handelaar of lokale ambachtsman? We zullen het nooit weten...

Op zo'n veertig centimeter diepte stopten de twee pachters op een grote brok roggestein (moeraszetter), waaronder een bolle kruikamfoor met de munten verborgen zat. De vindsters gingen te rade bij de Belseelse onderwijzer en gemeentesecretaris Pierre-Casimir Noppe, die op zijn beurt de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas (KOKW) verwittigde. Zij konden uitmaken dat de schat ergens in de jaren 260 n. Chr. moet zijn verborgen.

Het Romeinse Rijk maakte toen een diepe crisis door. Legeraanvoerders bestreden elkaar om de troon, epidemieën en hongersnoden decimeerden de bevolking, en de grenzen bezweken steeds vaker onder de druk van oprukkende barbaren. Om de troepen aan zich te blijven binden was steeds meer geld nodig. Daartoe werd het zilvergehalte in de munten systematisch verlaagd, zodat kunstmatig meer geld in circulatie kon worden gebracht. Op tachtig jaar tijd kelderde het zilvergehalte dan ook spectaculair. Velen hielden daarom de oude, goede munten achter en begraven ze in de grond voor betere tijden. Om diverse denkbare redenen werden sommige daarvan nooit meer bovengehaald. Zo wellicht ook de schat van Belsele.

Een deel van de schat werd uiteindelijk verkocht om de pachters te vergoeden. De kruikamfoor...

20 oktober 2019
monument en panelen
onthuld.

fotoverslag op
bladzijden 2 en 19

1892

CCLXV
n.c.

Beste lezer,

In al de jaren dat De Raaklijn werkzaam is in Belsele hebben we een mooie (soms trage) weg afgelegd. In onze beginjaren stonden we er meestal alleen voor. Nu, bijna 29 jaren verder, werken we samen met verschillende instellingen en organisaties.

Omdat dit jaar op zijn einde loopt doen we beroep op onze belangrijkste partner: **dat bent u als lid.**

De Raaklijn vzw telt 259 geregistreerde leden en dit willen we zo houden. Daarom is de vernieuwing van uw lidmaatschap ons nieuwjaarsgeschenk! Verder zijn er nog tal van andere partners die ons genegen zijn:

- **het stadsbestuur:** zij doen beroep op ons en steunen ons financieel.
- **ABLLO:** is de koepel waaronder De Raaklijn vzw is opgenomen. Abllo verspreidt "het Groene Waasland".
- **De Gecoro:** dat is de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening. De Raaklijn vaardigt één deskundige en één plaatsvervanger van de deskundige af. Daar boven ook nog twee effectieve leden (en twee plaatsvervangers).
- **Stramin:** De stedelijke adviesraad voor milieu en natuur. De Raaklijn heeft haar vertegenwoordiging in het dagelijks bestuur + verschillende mensen in de raad zelf.
- **Erfpunt Waasland:** met Erfpunt hebben we een samenwerkingsverband rond het Steenwerk lopen.
- **Trage wegen vzw:** De Raaklijn is lid en deze vzw adviseert ons rond alles wat met trage wegen te maken heeft.
- **BBL:** Bond beter leefmilieu, samen met Abllo zijn we lid. BBL is de grootste koepel van milieu- en natuurverenigingen.
- **Natuurpunt en de uilenwerkgroep:** Met deze organisatie werken we regelmatig samen.
- **RLSD:** Regionaal Landschap Schelde Durme. Wist u dat de stad Sint-Niklaas voor elke inwoner 0,3 Euro betaalt aan RLSD, maar ze krijgen meer dan het dubbele terug via ondersteuning.
- **Fietsersbond:** ABLLO en De Raaklijn hebben hier ook een vertegenwoordiging.
- **Bibliotheca Waesiana, het stedelijk archief en de BIB:** We kregen de kans om de muntschat tentoon te stellen in het BIB-filiaal en ze ondersteunen ons met geschiedkundige en actuele informatie.
- **Steun uit diverse hoeken:** verschillende particulieren en bedrijven waarderen ons werk door ons extra te steunen!

Verbaast het u dan nog dat er op onze infoborden (in de Mierennest) een hele reeks logo's staan vermeld. Samenwerken werkt!

Veel Leesgenot in deze laatste katern van 2019!
Firmin De Beleyr

Het Steenwerk en haar muntschat!

Het Steenwerk is een stukje van haar mysterieuze naam op 20 oktober 2019 verloren. De eeuwenoude plek in Belsele is vanaf die dag beter gekend.

Het Steenwerk bevindt zich naast de Mierennestwijk. Het gekende fietspad F4 loopt langs deze site.

Het archeologische aspect (de schat en de Gallo Romeinse villa) liet ons niet onberoerd.

De Raaklijn startte een samenwerkingsverband op met Erfpunt Waasland, de BIB en de stad Sint-Niklaas om dit stukje erfgoed permanent in de kijker te zetten.

In deze katern brengen we verslag uit van deze bijzondere dag!

Trage wegen:

DAG VAN DE TRAGE WEG

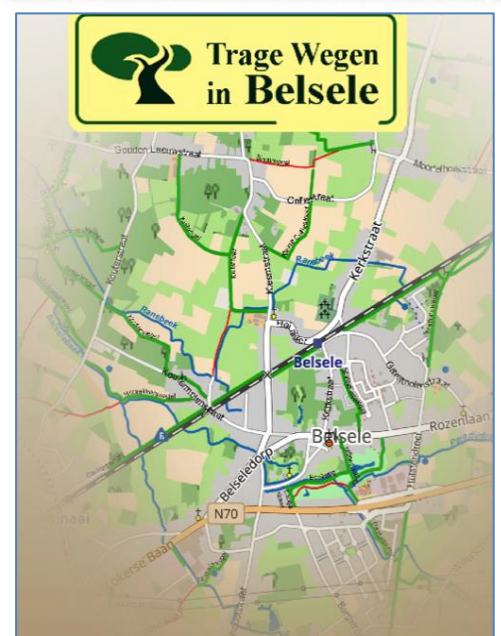
20 oktober is de “dag van de trage weg”. Bevoegd schepen voor trage wegen, Wout De Meester mocht de aftrap geven op deze druk bijgewoonde dag.

Los van de tien andere wegels werden twee wegels in verband gebracht met het Steenwerk. Ze zijn ondertussen deels afgeschaft of verdwenen in de Molenwijk en in de Mierennestwijk.

In deze katern tref je een extra bijlage waarbij we de wegels hebben opgesomd die we graag een naam willen geven.

Langs de F4 wandelden we verder onder begeleiding van twee Gallo Romeinen naar de vindplaats van de muntschat.

Poëzie:

In samenwerking met de BIB las kinderstadsdichter Lena Serwir haar twee gedichten voor.

Ze zijn aangebracht aan de achterkant van het paneel van de muntschat en in het BIB-filiaal. Dit is haar bijdrage over Steenwerk!

de Bib

Kinderstadsdichter

Het Steenwerk

“EEN SCHAT, EEN SCHAT”,
riep Aloïs door de stad.
“EEN SCHAT, IK HEB EEN SCHAT GEVONDEN,
EEN ECHTE SCHAT!”
Aloïs maakte Jean wakker
en ze gingen samen naar zijn akker.
Het was waar,
onder de wortels van de boom lag daar:
een echte muntschat
met meer dan duizend vijfhonderd munten.
Wat te doen met al die poen?
“Naar Pierre-Casimir, de gemeentesecretaris”, zei Jean.
Pierre-Casimir had geen woorden,
geloofde weinig van wat hij hoorde en zei:
we gaan naar de Koninklijke Oudheidkundige Kring,
zij weten wat te doen met zo’n ding.
En ja, daar wisten ze zeker:
dit was geen gewone beker.
Het was een kruik van de Romeinen,
die deze hadden verborgen.
De Romeinse pot zat eerst achter slot
en is nu te bewonderen door groot en klein.

Lena Serwir
Kinderstadsdichter 2019

V.O.: Filip Baeyens, Grote Markt 1, Sint-Niklaas

Een Romeinse muntschat:

Als derde spreker mochten we Chris de Beer, voorzitter van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waaw, verwelkomen. **(De KOKW is eigenaar van de schat)** Hij lichtte de vindplaats van de schat toe en had de eer om samen met de burgemeester Lieven Dehandschutter het eerste infopaneel te onthullen.

De twee stenen bij de boomstronk verwijzen naar de data van het toevertrouwen aan de grond tot het jaar van de vondst. De stenen werden gehouwen door Erwin Philips.

De Villa:

De villa zelf of wat er van overgebleven is, is niet te zien. De fundamenteën van dit complex zitten verborgen in de grond. Johan Smet, voorzitter van Erfpunt, mocht het tweede infopaneel onthullen onder het goedkeurende oog van directeur Erfpunt, Inge Baetens.

Burgemeester Lieven Dehandschutter sprak met de nodige humor een handje toe.

De muntschat:

Onder politie-escorte wandelde het toegenomen publiek van de Steenwerksite naar het gemeentehuis. In de gerenoveerde BIB heeft de muntschat zijn definitieve stek gekregen.

Jammer genoeg kon schepen Philip Bayens niet aanwezig zijn. Het was onder zijn impuls dat de BIB werd gerenoveerd en dat de kosten voor de aanmaak van de replica van de schat door de stad werd gedragen. Met veel genoegen deed burgemeester Lieven Dehandschutter zijn slottoespraak en werden de aanwezigen uitgenodigd op de receptie die werd aangeboden door De Raaklijn en de BIB.

De replica van de schat werd gemaakt door kunstenaar en beeldhouwer Koenraad Rossaert.

Knutselsessie:

Tijdens de receptie kon men kennis opdoen over Gallo Romeinse attributen en konden de jonge aanwezigen potscherven aan elkaar lijmen.

Deze knutselsessies zijn een onderdeel van het samenwerkingsverband tussen De Raaklijn, De BIB en Erfpunt.

Vanaf nu kunnen scholen in klasverband intekenen op een gratis ontdekkingsdag. Hierbij gaan de kinderen (lager onderwijs) graven naar scherven, de vindplaats opzoeken, de schat bewonderen en tenslotte knutselen onder begeleiding van Eline Verhelst projectmedewerker Erfpunt.

Maar ook in familiaal groepsverband met minstens 10 (grote en kleine) kinderen is dit mogelijk.

De vloeibare en eetbare muntschat:

Er werden niet alleen de lekkere hapjes door de medewerkers van BIB aangeboden, er waren ook nog keizerlijke chocolade munten en met medewerking van de plaatselijke brouwerij Boelens werd er voor deze gelegenheid een speciaal bier geschonken met de hulp van de medewerkers van Refu-Interim. (www.refuinterim.be)

De Raaklijn heeft deze vloeibare schat in aanbieding voor de prijs van 7 Euro. Deze fles (0,75L) kan je bestellen via firmen.de.beleyn@telenet.be

De chocolade munten werden geleverd door het plaatselijk Leonidas-filiaal in Belsele.

Het vervolg 1:

Het project kreeg de week nadien zijn vervolg. Drie klassen waren ingeschreven en kwamen met groot enthousiasme graven, kennis over de geschiedenis van Belsele opdoen en nadien en de rol van een archeoloog opnemen.

Juf Mieke van de vrije basisschool Sint-lutgart stuurde ons enkele foto's door. De hele reeks is te zien via onze digitale nieuwsbrief.

Het vervolg 2:

Iets minder leuk was de vaststelling dat er in diezelfde week al de eerste sabotage en vandalisme werd gepleegd op de muntschatsite.

De panelen werden besmeurd met een piepschuimgoedje en de twee stenen werden verplaatst.

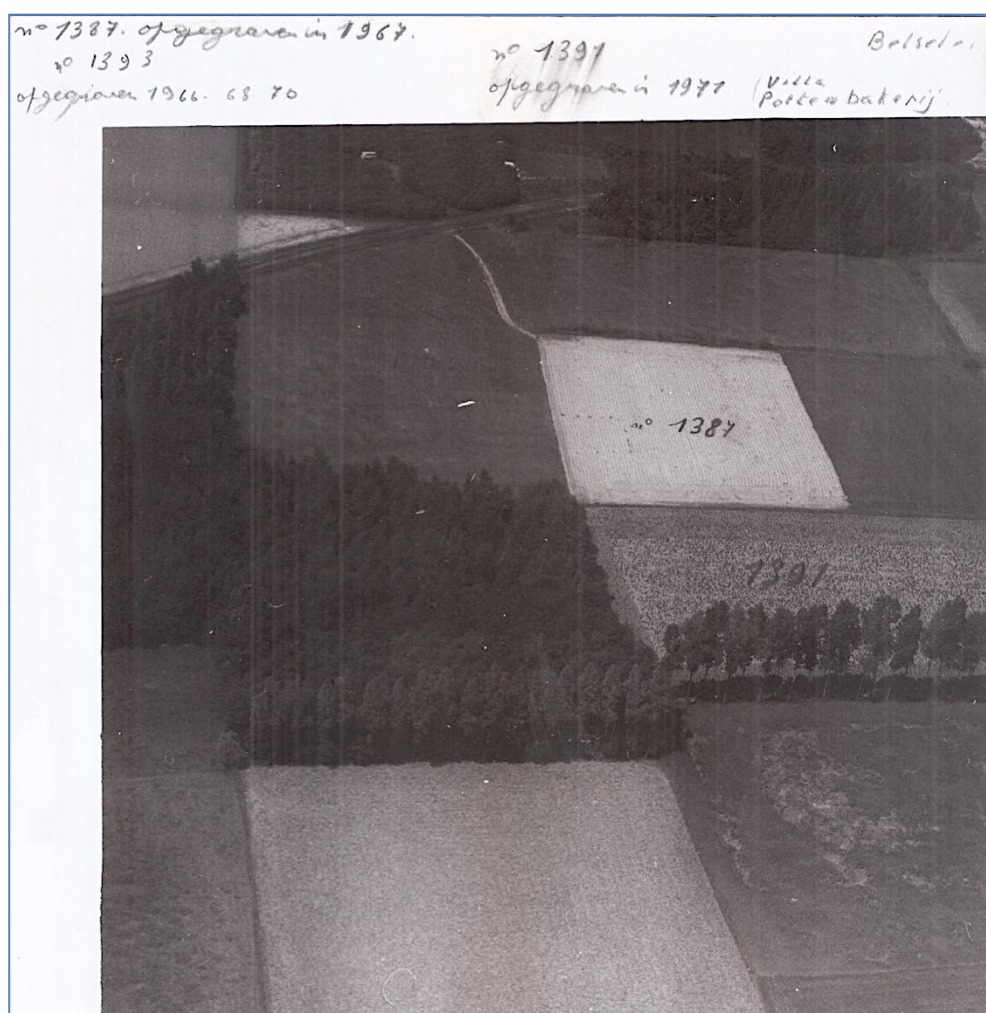
Wij gaan de stenen nog dit jaar verankeren in de grond en de smurrie op de infopanelen is verwijderd.

Het vervolg 3:

Het project heeft een Belselenaar er toe aangezet om in zijn archief te duiken en ons een schenking te doen van 5 unieke luchtfoto's met info in de rand van de foto's over de opgravingen op het Steenwerk anno 1970.

Wij zijn de schenker hiervoor zeer dankbaar en dit materiaal wordt toegevoegd aan het archief bij Erfpunt.

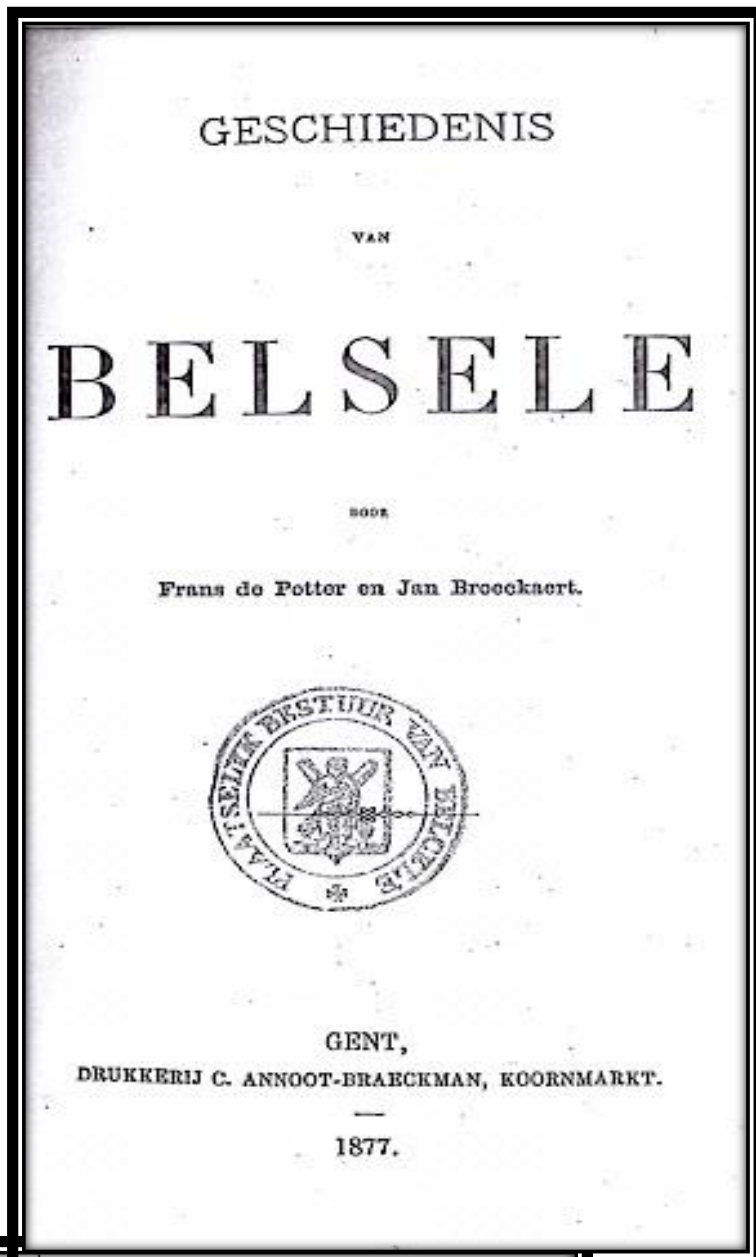

Het vervolg 4:

De verrassing binnen dit project is de vaststelling dat de “**prochie Belsele**” ouder is dan die Sinaai en Sint-niklaas. Door een tijdelijke uitlening van een boekje (1877) over de geschiedenis van Belsele, via Chris Stoop vanuit Bibliotheca Waesiana konden we lezen dat de afzonderlijk parochie Belsele werd gesticht in 1217

We beseften dat we in Belsele de viering van haar 800 jarig bestaan over het hoofd gezien hebben.

Maar ... er is een ambitieus initiatief aan het groeien om dit goed te maken. Wij gaan hier nog niet over uitweiden wegens te vroeg, maar in de volgende katernen lichten we de tip van de sluier op.

II.

HEERLIJKHEID EN BESTUUR. — Tot in den jare 1217, tijdstip der oprichting van Belsele als afzonderlijke parochie, gelijk wij verder zien zullen, had deze plaats, onder burgerlijk opzicht, ...

Het vervolg 5:

Het project “**Steenwerk en haar muntschat**” is beloond door de **Erfgoedcel Waasland** voor een bedrag van 850 Euro.

Een ferme aanmoediging om verder te doen met aanverwante projecten.

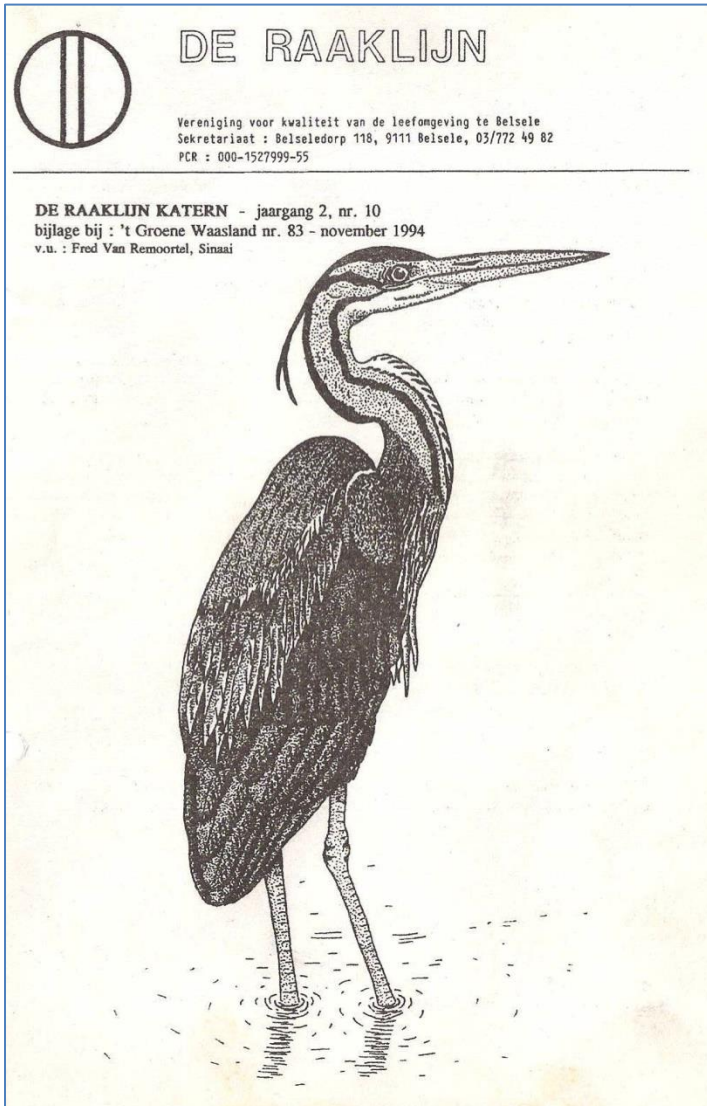

De Raaklijn 25 jaar terug !

We kijken 25 jaar terug in de tijd om te zien wat er toen in de katern nr.10 verscheen en wat nu nog relevant is.

1994: november nr.10, jaargang 2 (8 pagina's)

- De slagboom in de Kouterstraat blijft voorwerp van sabotage.
- We pleiten voor de plaatsing van een tweede slagboom in de Sinaaiwegel. (ter hoogte van Boskapel).
- Het GNOP (gemeentelijk natuur ontwikkelingsplan) gaat van start en via Fred Van Remoortel zitten we in de planning.
- De verkavelaar in het Hof Van Belsele blijft kosten nog moeite sparen om zijn project door te drukken.
- De plaatselijke radiozender VRB steunt de actie van De Raaklijn in het verzet tegen de geplande verkavelingen.
- De gemeenteraad keurt de geplande verkaveling (onder druk van De Raaklijn) niet goed. Het voorontwerp BPA "Hof Van Belsele – Parkzone" wordt wel goedgekeurd.

25 jaar later :

Herlees deze katern

<http://www.deraaklijn.be/katern/9.pdf>

- De tweede slagboom is na onze vraag geplaatst in 2015
- Het ambitieus GNOP is een planningsdocument gebleven (zoals zovele) met veel mooie intenties en acties maar met weinig resultaat.
- De verkaveling is nooit uitgevoerd tot grote ergernis van de verkavelaars en bepaalde politici.
- De parkzone is er dank zij een privaat initiatief gekomen in 2006.

De letterzetter vervolg !

**...gij zijt van Belsele...(en soms onwetend,,,)
of gij zijt van De Raaklijn...**

Op internet en meer bepaald op facebook is er een rubriek :

“ gij zijt van Belsele...”

In deze rubriek staan verontwaardigde reacties over het vellen van de vele sparrenbossen.

Mochten deze mensen zich iets meer informeren dan zouden ze weten dat het vellen van de fijnsparren een gevolg zijn van het dramatische fenomeen dat heel Europa treft: **de letterzetter**.

In onze vorige katern toonden we de foto's van de afgestorven bossen en de oorzaak ervan in de omgeving van Boskapel,

Nu zitten we een stadium verder. De afgestorven sparrenbossen worden nu massaal gekapt. Dit wil niet zeggen dat het bos verloren is integendeel: deze aangetaste bossen moeten terug hersteld worden. De heraanplant wordt gecontroleerd en moet nu bestaan uit inlandse bomen.

In zekere zin levert het verlies van ecologisch minderwaardige bossen, winst op naar veerkrachtige en rijkere bospercelen.

Onze fotograaf van De Raaklijn, Etienne Van Haevermaet, heeft een fotoverslag gemaakt van deze situatie en deze kan je bekijken via onze digitale nieuwsbrief.

De Raaklijn lidmaatschap 2020!

- Er zijn twee mogelijkheden om lid te blijven of te veranderen ....

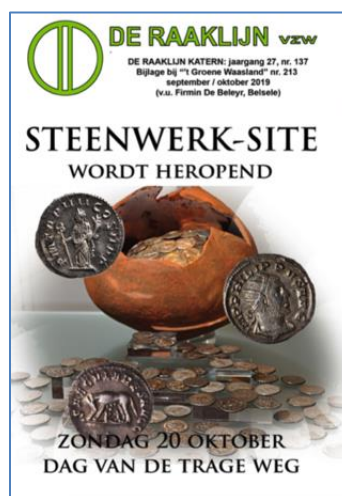
DE RAAKLIJN vzw

Werkgroep **Trage wegen** Belsele

Lidmaatschap tot en met januari 2021!

15 Euro (+1 Euro per gezinslid)*

* niet verplicht, wel naam vermelden

DIGITALE NIEUWSBRIEF

Digitaal lidmaatschap tot en met januari 2021!

8 Euro (+1 Euro per gezinslid)*

* niet verplicht, wel naam vermelden

DIGITALE NIEUWSBRIEF

DIGITAAL GROEN WAASLAND

Altijd welkom op onze samenkomsten.
Deze gaan door in het Parochieheem om 20u.
De twee werkgroepen “Trage wegen” en
“De Raaklijn” vergaderen samen.

Werkgroep

Trage wegen

Belsele

De Raaklijn vzw

**Vereniging voor de kwaliteit van de omgeving te
Belsele.**

De vergaderingen in 2019

De laatste vindt plaats op 16 december.

Nieuwsbrief:

Indien je onze nieuwsbrief wilt ontvangen:

Firmin.debeleyr@telenet.be

Bekijk ook onze webstek:

www.deraaklijn.be

secretariaat : Kleemstraat 89, 9111 Belsele

telefoon: 03 722 07 62

firmen.de.beleyr@telenet.be

lidmaatschap 2020 = **€15 of €8 digitaal**

(+ €1 per extra familielid)

IBAN BE31 0001 5279 9955

Website: www.deraaklijn.be

**De ene boom is de andere niet.
De fijnspar wordt in heel Europa
geteisterd door de letterzetter.
Dat dramatisch maar natuurlijk
fenomeen zorgt voor een
invulling door meer inlandse bomen
en geeft de biodiversiteit meer troeven.**

